

Finanční arbitř

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město
tel. 257 042 094, ID datové schránky: qr9ab9x
e-mail: arbitr@finarbitr.cz
<https://www.finarbitr.cz>

Evidenční číslo: FA/8003/2017
Spisová značka (uvádějte vždy v korespondenci): FA/ZP/635/2015

Rozhodnutí o námitkách

Finanční arbitř příslušný k rozhodování sporů podle § 1 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), v řízení zahájeném dne 7. 9. 2015 podle § 8 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi na návrh ■ (dále jen „Navrhovatel“), proti instituci Česká pojišťovna a.s., IČO 45272956, se sídlem Spálená 75/16, 113 04 Praha 1, zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, spisová značka B 1464, (dále jen „Instituce“), vedeném podle zákona o finančním arbitrovi a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), o zaplacení částky 117.372 Kč, rozhodl o námitkách Navrhovatele ze dne 3. 6. 2017, evid. č. FA/13984/2017, proti nálezů finančního arbitra ze dne 29. 5. 2017, evid. č. FA/7626/2017 (dále jen „Nález“), takto:

Námitky navrhovatele ■, ze dne 3. 6. 2017, evid. č. FA/13984/2017, se zamítají a nález finančního arbitra ze dne 29. 5. 2017, evid. č. FA/7626/2017, se podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi potvrzuje.

O d ů v o d n ě n í :

1. Řízení o návrhu

Návrhem na zahájení řízení před finančním arbitrem se Navrhovatel po Instituci domáhal doplacení podílů na výnosech ve výši 117.372 Kč.

Finanční arbitř na základě shromážděných podkladů vyšel ze zjištění, že Navrhovatel a Instituce dne 2. 11. 2001 uzavřeli pojistnou smlouvu o kapitálovém životní pojištění s pojištěním úrazu a zdraví (dále jen „Pojistná smlouva“), ve které se Instituce zavázala v případě smrti nebo dožití Navrhovatele vyplatit pojistné plnění ve výši 147.000 Kč a vyplatit pojistné plnění v případě pojistné události z úrazového připojištění nebo z důvodu invalidity.

Finanční arbitř zjistil, že součástí Pojistné smlouvy jsou Smluvní ujednání a že podle bodu 2.1.3 Smluvních ujednání si strany sporu sjednaly, že „[d]ojde-li v době trvání pojištění ke smrti pojištěného, nikoliv následkem sebevraždy do dvou let trvání pojištění, nebo dožije-li se

pojištěný dne uvedeného ve smlouvě jako konec pojištění, ČP vyplatí sjednanou pojistnou částku základního pojištění.“

Ze shromážděných podkladů pak finanční arbitr zjistil, že pojistná částka základního pojištění podle Pojistné smlouvy činila 147.000 Kč, protože si Navrhovatel a Instituce ve Smluvních ujednáních, konkrétně v bodu 2.3.1 výslovně ujednali, že „[p]odle zásad a ve výši stanovené pojistitelem se každoročně ke sjednanému pojištění přiznává podíl na výnosech z rezerv pojistného. Podíl na výnosech z rezerv pojistného se vyplácí při skončení pojištění.“

Finanční arbitr v nálezu ze dne 29. 5. 2017, evid. č. FA/7626/2017 (dále jen „Nález“), dovodil, že ze smluvních ujednání mezi Navrhovatelem a Institucí, konkrétně z bodu 2.3.1 Smluvních ujednání vyplývá, že Instituci má právo, rozhodnout o výši, ve které bude přiznávat podíly na výnosech. Finanční arbitr současně ze shromážděných podkladů zjistil, že Instituce Navrhovateli v roce přiznala v roce 2001 3 % podíl na výnosech a v roce 2002 podíl ve výši 0,5 %, v dalších letech již podíly na výnosech nepřiznávala.

Finanční arbitr v Nálezu rozebral i obsah modelací, které předložil Navrhovatel a neshledal, že by rozpočet na pojištění závažných onemocnění (dále jen „Modelace I“), rozpočet na kapitálové životní pojištění sazby 5S s předplacením pojistného 27.843 Kč a lhůtním pojistným na životní pojištění po slevě 808 Kč (dále jen „Modelace II“) a rozpočet na kapitálové životní pojištění sazby 5S s předplacením pojistného 27.843 Kč a lhůtním pojistným na životní pojištění po slevě 909 Kč (dále jen „Modelace III“) (dále též souhrnně „Modelace“) odpovídaly uzavřené Pojistné smlouvě.

Finanční arbitr v Nálezu odůvodnil, že Modelace nejsou samy o sobě dostatečnou právní oporou na to, aby z nich finanční arbitr Navrhovateli přiznal plnění, a to zejména proto, že Modelace se samy označují s ohledem na plnění za nezávazné a mající pouze informativní charakter, tj. nelze z nich dovodit úmysl Instituce převzít určitý závazek.

Finanční arbitr rovněž z úřední činnosti zjistil, že 6 % podíl na výnosech uvedený v Modelacích odpovídal tomu, že v šesti letech, které předcházely uzavření Pojistné smlouvy, činil průměrný podíl na výnosech Instituce 6,55 % ročně. Finanční arbitr tedy nezjistil, že by Instituce Navrhovatele klamala, když v Modelacích uvažovala s 6 % podílem na výnosech.

Finanční arbitr ve shromážděných podkladech a po jejich pečlivém právním posouzení neshledal, že by nárok Navrhovatele na zaplacení částky ve výši 117.372 Kč byl oprávněný, protože Pojistná smlouva zavazovala Instituci vyplatit v případě dožití pojistné plnění ve výši 147.209 Kč, což Instituce vyplatila, a podíl na výnosu nebyl nárokový.

Finanční arbitr proto návrh Navrhovatele v celém rozsahu podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi zamítl a všechny své právní závěry v podrobně a řádně odůvodnil.

3. Námítky Navrhovatele proti Nálezu

Navrhovatel namítá, že finanční arbitr by jednání Instituce ve svém souhrnu měl posoudit jako podvod. Navrhovatel namítá, že finanční arbitr neprověřil návrh s ohledem na vyšší právní normy, které byly v této době už směrodatné (závazné pro Českou republiku) v rámci členství v Evropské unii.

Navrhovatel argumentuje, že rozdíl mezi uzavřenou Pojistnou smlouvou a Modelacemi nemohl rozpoznat, neboť pro něj byly všechny Modelace shodné – s 6 % výnosem. Navrhovatel dále argumentuje, že nejdříve obdržel Modelace a teprve po té Pojistnou smlouvu a z tohoto důvodu nemohl porovnat Modelace a Pojistnou smlouvu, jak to učinil finanční arbitr. Navrhovatel tvrdí, že tedy s ohledem k jeho motivům při uzavírání Pojistné smlouvy (úspory na důchod) je neadekvátní, že Modelace jsou odlišné od uzavřené Pojistné smlouvy. Navrhovatel tvrdí, že spíše mu měly být Institucí vysvětleny rozdíly a rámce všech tří smluv (výhody a nevýhody) před zrušením dvou z nich a podpisem třetí.

Navrhovatel namítá, že při posuzování Modelací finanční arbitr nevezal v úvahu vazbu na příčinné souvislosti mezi Modelacemi a změnami ve smluvních vztazích mezi Navrhovatelem a Institucí, které tyto Modelace vyvolaly. Finanční arbitr nevezal v úvahu ani působení dalších propagačních materiálů Instituce spojených s produktem kapitálové životní pojištění, které s Modelacemi tvoří ze strany Instituce promyšlený celek (tj. nejde o náhodu, ale o záměr a cílený postup k ovlivňování).

Navrhovatel namítá, že finanční arbitr nezohlednil ani skutečnost, že Instituce obdobně jednala i s jinými klienty (nejedná se tu jen o jednu smlouvu a o jeden podvod, na tuto skutečnost Navrhovatel upozorňuje od samého počátku), nalákala je na kapitálový produkt a v závěru, když mělo dojít na splnění slibů, se z toho „vykroutila“. Navrhovatel argumentuje, že finanční arbitr neprovedl, stejně jako Česká národní banka, šetření, kolik klientů bylo takto „postiženo“ a o jak veliké částky se v souhrnu jednalo, tj. jaká je společenská nebezpečnost takového podvodného postupu. Navrhovatel namítá, že finanční arbitr nezohlednil morální aspekt zahrávání si s důvěrou osob v předdůchodovém věku, ani nevnímá, že Instituce nejedná v souladu s vládou a Evropskou unií deklarovaným směřům rovného přístupu a nediskriminace.

Navrhovatel tvrdí, že podání, ve kterém tvrdil, že *„Budu akceptovat i jinou náhradu škody či jiným výpočtem stanovenou výši škody určenou arbitrem. Např. pokud by Navrhovateli zůstala v platnosti původní smlouva č. ■■■, byla instituce povinna ze smlouvy platit doživotně navrhovateli 6000 Kč měsíčně základního důchodu od r. 215, vč. prémie (lze důvodně předpokládat, že by Navrhovatel měsíční úhrady splatil a této doby se dožil)- pokud by chtěla instituce přistoupit na tuto podobou vyrovnání, nejsem proti.“*, nemá finanční arbitr považovat za návrh smíru, neboť Navrhovatel pouze chtěl prohloubit vazby na původní smlouvy a nikoliv určovat hranici smíru.

Navrhovatel žádá preformulování části smírného řešení sporu v Nálezu takto *„Instituce neuvažuje o smírném řešení, proto jej nenabízí, tzn. Navrhovatel neměl možnost se k žádnému smírnému návrhu Instituce vyjádřit.“*

Navrhovatel namítá, že finanční arbitr opomněl zohlednit důkaz diplomové práce: *„Finanční podnikání komerční pojišťovny po vstupu do EU“* autora Radima Abraháma, z r. 2006 (dále jen „Diplomová práce“).

4. Vyjádření Instituce k Námitkám

Instituce považuje Nález za věcně zcela správný a neshledává jakékoliv důvody pro jeho přezkoumávání. K nesouladu Modelací a uzavřené Pojistné smlouvy Instituce argumentuje, že Navrhovatel již před jejím podpisem mohl provést kontrolu jejího obsahu, stejně tak jako její srovnání s uváděnými Modelacemi. Pakliže tak Navrhovatel neučinil, jde tato liknavost k jeho

tíži. Instituce se opětovně ohrazuje proti námitce Navrhovatele, že měla záměrně konstruovat podvodné pojistné produkty. Instituce argumentuje, že je naopak povinna postupovat v souladu s celou řadou veřejnoprávních a soukromoprávních předpisů, jejich porušení bývá sankcionováno a uvedená rizika tedy logicky nepodstupuje.

5. Řízení o Námitkách

Finanční arbitr podle § 12 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem o finančním arbitrovi a zvláštními právními předpisy.

Ustanovení § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi dává stranám sporu právo podat proti nálezu finančního arbitra odůvodněné námitky, a to v zákonem stanovené lhůtě 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení nálezu. Včasné podané námitky mají odkladný účinek. Podle § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje o námitkách rovněž finanční arbitr, který nálezu potvrdí nebo změní. Jelikož zákon o finančním arbitrovi upravuje náležitosti námitek a zásady řízení o námitkách pouze částečně, postupuje finanční arbitr podle těch ustanovení správního řádu, která upravují odvolání jako řádný opravný prostředek a průběh odvolacího řízení (srov. ustanovení § 24 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 81 an. a § 141 odst. 9 správního řádu).

Finanční arbitr posoudil námitky Navrhovatele jako přípustné odůvodněné námitky ve smyslu ustanovení § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 81, 82 a 83 správního řádu.

Navrhovatel v námitkách k věci neuvedl nic, co by netvrdil již v řízení před vydáním Nálezu a rovněž Instituce ve svém vyjádření k námitkám neuvedla žádné nové skutečnosti. Vzhledem k tomu, že do spisu nebyly před vydáním rozhodnutí o námitkách založeny žádné podklady, které by jak Navrhovateli, tak Instituci nebyly již dříve známy a ke kterým by neměli možnost se vyjádřit, a ani finanční arbitr v rámci řízení o námitkách sám neshromáždil žádné nové podklady, finanční arbitr již nevyzýval Navrhovatele ani Instituci k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí o námitkách. Finanční arbitr tak činil v souladu se zásadou procesní ekonomie řízení před finančním arbitrem ve smyslu § 12 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi a § 6 odst. 1 správního řádu.

Finanční arbitr se vedle posouzení správnosti Nálezu vzhledem k námitkám Navrhovatele opětovně zabýval tím, zda v řízení postupoval v souladu se zákonem a ostatními právními předpisy, především zda byl k vydání Nálezu příslušný, zda nepřekročil svou pravomoc, zda v řízení postupoval v souladu s procesněprávními předpisy, zejména zda dbal a šetřil práv účastníků řízení, jednal v souladu se zásadou legitimního očekávání, nezneužil správního uvážení, účastníky řízení řádně poučoval či zda neporušil některou další ze základních zásad činnosti správních orgánů vtělených do úvodních ustanovení správního řádu, případně jestli k takovému závěru není alespoň důvodné podezření.

Finanční arbitr veden svou povinností usilovat především o smírné řešení sporu mezi účastníky řízení (§ 1 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi) zároveň vyzval obě strany sporu ke smíru, resp. ke sdělení, za jakých okolností a zda vůbec je smír mezi stranami možný.

Jelikož smír mezi stranami nebyl možný, jakmile finanční arbitr dospěl k závěru, že v řízení shromáždil veškeré relevantní podklady tak, že byl dostatečně zjištěn skutkový stav věci,

a v rozsahu nezbytném pro řádné právní posouzení a spravedlivé rozhodnutí sporu (§ 2 a 3 správního řádu), vyzval jak Navrhovatele, tak Instituci podle § 36 odst. 3 správního řádu k seznámení se s podklady rozhodnutí, a to v dostatečném předstihu před jeho vydáním tak, aby se účastníci řízení mohli k podkladům ještě případně vyjádřit.

Finanční arbitr následně ve věci samé v mezích své pravomoci a působnosti dané zákonem o finančním arbitrovi rozhodl dne 29. 5. 2017 Nálezem, tedy takovou formou rozhodnutí, kterou mu přikazuje § 15 zákona o finančním arbitrovi. Vzhledem k povaze věci, její složitosti a nutnosti opakovaných výzev směrem k účastníkům řízení je finanční arbitr toho názoru, že v řízení postupoval bez průtahů a rozhodl v přiměřené lhůtě (§ 6 správního řádu, § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi). Finanční arbitr rozhodl Nálezem podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě, respektujíc zásadu legitimního očekávání (§ 2 odst. 4 správního řádu), na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem o finančním arbitrovi a zvláštními právními předpisy.

Nález obsahuje jak výrokovou část, tak detailní odůvodnění a poučení účastníků řízení (§ 68 správního řádu). Odůvodnění Nálezu zachycuje veškeré úvahy finančního arbitra a provedené právní posouzení zjištěného skutkového stavu, včetně uvedení všech právních předpisů, které finanční arbitr aplikoval, a vypořádání se se všemi podklady, které měl finanční arbitr k dispozici od účastníků řízení a které si v řízení i sám vyžádal. Nález byl doručen účastníkům řízení, Navrhovateli byl doručen dne 31. 5. 2017 a Instituci dne 30. 5. 2017.

Finanční arbitr po posouzení průběhu řízení a zhodnocení všech úkonů v řízení s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že v řízení postupoval v souladu s právními předpisy a ctil při tom rovněž zásady správního řízení obsažené v § 2 – 8 správního řádu.

Ačkoliv to Navrhovatel ve svých Námitkách výslovně neuvádí, finanční arbitr z textace Námitek vyhodnotil, že Navrhovatel podává námitky pouze do II. výroku, tedy proti nároku Navrhovatele na vyplacení podílů na výnosech ze sjednaného životního pojištění.

Navrhovatelem namítané jednání Instituce, které označuje za podvod, by bylo trestněprávním činem; v takovém případě finanční arbitr nemá příslušnost rozhodovat o případném trestném činu, ale rozhoduje pouze o soukromoprávním nároku.

Navrhovatel v Námitkách nevysvětluje, které vyšší právní normy měl finanční arbitr při rozhodování o nároku Navrhovatele aplikovat. Finanční arbitr odkazuje, že Česká republika vstoupila do Evropské unie až 1. 5. 2004 tj. cca 3,5 roku po uzavření Pojistné smlouvy.

Navrhovatel argumentuje principy rovného přístupu a nediskriminace. K námitce Navrhovatele, že finanční arbitr neprovedl šetření, kolik klientů je v obdobné situaci jako Navrhovatel, finanční arbitr argumentuje, že toto je z hlediska řízení před finančním arbitrem zcela irelevantní, neboť finanční arbitr rozhoduje zvlášť o každém jednotlivém návrhu každého jednotlivého navrhovatele. Finanční arbitr současně ze shromážděných podkladů ani dalších informací známých mu z úřední činnosti nezjistil, že by Instituce neměla rovný přístup ke všem svým klientům, když nezjistil, že by klienti, kteří uzavřeli shodnou pojistnou smlouvu jako Navrhovatel, též od roku 2003 obdrželi podíly na výnosech.

Finanční arbitr rozhoduje podle platného práva, platné právo morální aspekt projevuje především institutem dobrým mravů. Finanční arbitr opakovaně odkazuje, že ze Smluvních

ujednání vyplývá, že podíly na výnosech jsou v negarantované výši, což stejně vyplývá i z předložených Modelací.

Finanční arbitr odkazuje, že jak konstatuje v části 6.5. Nálezu, že i když byl podíl na výnosu 0 %, kapitálovou hodnotu InSTITUTE zhodnotila technickou úrokovou mírou ve výši 4,5 % p.a., tj. pokud z Diplomové práce vyplývá, že v roce 2004 činilo celkové zhodnocení finančního umístění technický rezerv 6,3 %, je logické, že InSTITUTE nemohla přiznávat 10,5 % (6% negarantovaný podíl na výnosu, který Navrhovatel požaduje + 4,5 % garantovaná technická úroková míra). Podklad v podobě Diplomové práce, nárok Navrhovatele nepodporuje, naopak svědčí proti jeho nároku, neboť dokládá, že InSTITUTE z rezerv pojistného neměla takový výnos, aby Navrhovateli k 4,5 % garantované technické úrokové míře přiznala dalších 6 % jako podíl na výnosech. Na okraj finanční arbitr poznamenává, že z veřejně dostupných údajů vyplývá, že Diplomová práce nebyla obhájena, tj. její vědecké kvality nebyly prověřeny.

Finanční arbitr vysvětluje, že se nezabýval v Nálezu vazbami Modelace na zrušené dvě smlouvy, protože mu není zřejmé, jak tyto vazby souvisí s tím, že Navrhovatel se domáhá doplacení podílu na výnosech. Zkoumání důvodů zrušení předchozích smluv a uzavření nové Pojistné smlouvy by mohlo být relevantní například pro omyl a případnou neplatnost Pojistné smlouvy pro omyl. Neplatnosti Pojistné smlouvy se však Navrhovatel nedovolává. K tomuto finanční arbitr dodává, že z hlediska Navrhovatelem požadovaného plnění (doplacení podílů na výnosech) je též zcela právně irelevantní, z jakého důvodu se všechny Modelace liší od uzavřené Pojistné smlouvy.

Finanční arbitr se nezabýval námitkami Navrhovatele do části smírného řešení sporu, neboť skutečnost, že finanční arbitr pochopil Navrhovatelem navrhovaný smír jinak, než ho Navrhovatel zamýšlel, je irelevantní, vzhledem k tomu, že žádný smír nebyl uzavřen, ani InSTITUTE nezahájila smírné jednání a ani podle svého vyjádření neměla úmysl jakýkoliv smír uzavřít.

Ačkoli finanční arbitr chápe rozhořčení Navrhovatele, který očekával vyšší pojistné plnění, než reálně obdržel, nezbyvá finančnímu arbitrovi než konstatovat, že Navrhovatel by měl vzít v úvahu, zda nevyplacení podílů na výnosech nesouvisí se změnou situace na finančním trhu, kdy mezi roky 2001 a 2015 došlo k výraznému poklesu úroku na všech finančních produktech (spořicí účty, termínované účty, stavební spoření atd.).

Na základě všech shora uvedených skutečností finanční arbitr dospěl k závěru, že napadený Nález není ani v rozporu s právními předpisy ani není věcně nesprávný, a proto mu nezbylo, než Námitky zamítnout a Nález potvrdit.

P o u ě n í :

Rozhodnutí o námitkách je podle § 16 odst. 4 zákona o finančním arbitrovi konečné. Podle § 17 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi doručený nález, který již nelze napadnout námitkami, je v právní moci (*v případě, že bylo vydáno rozhodnutí o námitkách, nabyvá nález právní moci dnem doručení rozhodnutí o námitkách – pozn. finančního arbitra*).

Podle § 244 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský soudní řád“), rozhodl-li správní orgán podle zvláštního zákona o sporu a nabylo-li rozhodnutí správního orgánu právní moci, může být tatáž věc projednána na návrh

v občanském soudním řízení. Podle § 247 odst. 1 občanského soudního řádu musí být žaloba podána ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí správního orgánu.

V Praze dne 12. 7. 2017

otisk úředního razítka

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr